

HANDLEPLAN

Fælles indsats for
større sikkerhed i
byggebranchen

HANDLEPLAN

**Fælles indsats for
større sikkerhed i byggebranchen**

INDHOLD

Baggrund	4
Handleplanen og det videre forløb	5
Aktiviteter	5
Bilag	11
Bilag 1A: Aktivitetsskema – Bygherre	11
Bilag 1B: Aktivitetsskema – Koordinator	14
Bilag 1C: Aktivitetsskema – Projekterende og rådgivere	15
Bilag 1D: Aktivitetsskema – Dokumenteret godt arbejdsmiljø	16
Bilag 1E: Aktivitetsskema – Byggepladsen	18
Bilag 1F: Aktivitetsskema – Tilsyn	22
Bilag 1G: Aktivitetsskema – Uddannelse	22
Bilag 1H: Aktivitetsskema – Statistik	25
Bilag 2: Aktiviteter besluttet eller igangsat i anden sammenhæng	26
Bilag 3: Bidragydere	30

Baggrund

Bygge- og anlægsbranchen oplever fortsat mange arbejdsulykker og dødsulykker. I 2005 blev branchen ramt af godt 700 alvorlige arbejdsulykker. Desuden har Arbejdstilsynet registreret 20 dødsfald som følge af arbejdsulykker på byggepladser.

Tallene viser, at der generelt set er behov for en højnelse af sikkerhedsniveauet på bygge- og anlægsområdet. I modsat fald vil området fortsat opleve mange ulykker med alvorlige konsekvenser for de ansatte i form af dødsfald, erhvervsevnetab, varige mén, langt sygefravær, udstødning fra arbejdsmarkedet m.v.

Et højt sikkerhedsniveau må desuden forventes at have en positiv effekt på produktivitet, kvalitet og pris i forhold til de enkelte byggeprojekter. Erfaringsmæssigt viser det sig desuden, at en ansats arbejdsulykke har væsentlige økonomiske konsekvenser for den enkelte virksomhed. Endelig har et højt sikkerhedsniveau betydning for samfundsøkonomien gennem mindre sygefravær, færre sundhedsudgifter, tidlig tilbagetrækning m.v.

På denne baggrund bad beskæftigelsesministeren i begyndelsen af 2006 Arbejdstilsynet om at samle byggeriets parter om en fælles indsats for større sikkerhed i byggebranchen.

Siden februar 2006 har Arbejdstilsynet afholdt 3 møder med deltagelse af 21 organisationer på bygge- og anlægsområdet. Formålet med møderne har været, gennem drøftelser og idéudveksling, at opnå enighed om en handleplan for en fælles indsats for større sikkerhed på bygge- og anlægsområdet. Resultatet af møderne er, at der i enighed igangsættes en række højt prioriterede aktiviteter, som kan gennemføres på kort sigt (<1/2 år) og på lang sigt (>1/2 år).

Aktiviteterne i handleplanen er nye i forhold til aktiviteter, der er besluttede eller igangsat i anden sammenhæng. Samtidig er det vigtigt at anerkende, at byggeriets parter allerede gør en stor indsats i forhold til at højne sikkerhedsniveauet i byggebranchen, jf. bilag 2.

Aktiviteterne i handleplanen skal derfor ses i sammenhæng med øvrige relevante aktiviteter på området. Herunder vil aktiviteterne i handleplanen med fordel kunne gennemføres i samspil med aktiviteterne skitseret i bilag 2. Derfor er aktiviteterne i bilaget grupperet under temaer, svarende til temaerne for de nye aktiviteter i hovedafsnit III.

Det er hensigten, at gennemførelsen af de enkelte aktiviteter løbende vil blive fulgt ved afholdelse af kvartalsvise statusmøder i Arbejdstilsynet, hvor behovet for yderligere tiltag ligeledes vil kunne tages op. I tilknytning hertil, vil der ske en løbende tilbagerapportering til beskæftigelsesministeren om fremdriften i de enkelte aktiviteter.

Handleplanen skal i øvrigt ses i sammenhæng med implementeringen af regeringens prioritering af arbejdsmiljøindsatsen frem mod 2010. Heri indgår det, at en nedbringelse af arbejdsulykker i alle brancher skal prioriteres som ét af fire højt prioriterede arbejdsmiljøproblemer frem til udgangen af 2010.

Også de øvrige prioriterede arbejdsmiljøproblemer – psykisk arbejdsmiljø, støj og muskel-skeletbesvær – er relevante i forhold til bygge- og anlægsområdet.

Om handleplanen

Handleplanen er omdrejningspunkt for den faktiske gennemførelse af de af-talte aktiviteter. Heri beskrives de af parterne prioriterede aktiviteter med angivelse af, 1) hvad der er målet med aktiviteten, 2) en tidsplan for aktivite-tens gennemførelse, 3) hvilken effekt, der ønskes opnået med aktiviteten og 4) den – eller de - ansvarlige for aktivitetens gennemførelse.

Handleplanen er opbygget således, at de fremlagte forslag til aktiviteter be-skrives i afsnit III. Aktiviteterne er placeret inden for følgende 8 temaer:

A) Bygherre, B) Koordinator, C) Projekterende og rådgivere, D) Dokumen-tation for godt arbejdsmiljø, E) Byggepladsen, F) Uddannelse, G) Tilsyn og H) Statistik.

Til afsnit III knytter sig 8 bilag (1.A. – 1.H.), svarende til de 8 temaer. I hvert bilag angives i skemaform 1) målet for aktiviteten, 2) hvordan aktiviteten skal gennemføres, 3) tidsplan for aktivitetens gennemførelse, 4) aktivitetens ønskede effekt samt 5) den ansvarlige aktør for aktivitetens gennemførelse.

Desuden angives det i de enkelte bilag, hvilke organisationer, der har priori-teret aktiviteten særligt højt. Dette betyder dog ikke, at også andre organisa-tioner finder aktiviteten væsentlig i forhold til større sikkerhed på bygge- og anlægsområdet.

I bilag 2 beskrives aktiviteter, som er besluttede eller igangsat i anden sam-menhæng.

Aktiviteter

A. Bygherre

Bygherren har, som bestiller af og økonomisk ansvarlig for et byggeprojekt, væsentlig indflydelse på sikkerhedsniveauet i byggefasen. Det er således bygherrens ansvar at sikre, at sikkerhed indtænkes i planlægning og udførelse af byggeriet.

De lovgivningsmæssige krav til bygherren er fastsat i arbejdsmiljølovens § 37 med den tilhørende bekendtgørelse nr. 576 af 21. juni 2006 om bygherrens ansvar og pligter (bygherrebekendtgørelsen).

Der er en stigende erkendelse af, at det er i bygherrens interesse at medvir-ke til et højt sikkerhedsniveau. Et højt sikkerhedsniveau har betydning for byggeprojektets kvalitet og pris. Herunder viser erfaringen, at de ansatte på et byggeprojekt med et godt arbejdsmiljø leverer et bedre stykke arbejde end ansatte med et dårligt arbejdsmiljø.

For yderligere at styrke bygherrens rolle i forhold til sikkerheden i de enkelte byggeprojekter, peges der på, at der er behov for at igangsætte følgende aktiviteter:

- 1) Offentlige bygherrer bør gå foran og i særlig grad tage ansvar for arbejdsmiljøet.
- 2) Ved valg af rådgivende og udførende firma skal bygherren stille krav om dokumentation for, at arbejdet bliver planlagt og udført på et højt sikkerheds- og sundhedsmæssigt niveau.
- 3) Erhvervs- og Boligstyrelsens "Bygherrevejledning 2003 – Forskrifter og generelle retningslinier for statens byggevirkksomhed" skal udvides til at gælde for alt offentligt støttet byggeri.
- 4) Der indføres regler i bygherrebekendtgørelsen om krav om udpegning af en koordinator med ansvar for sikkerhed og sundhed i projekteringen af større byggeprojekter.

B. Koordinator

Efter arbejdsmiljølovens § 37 skal bygherren ved bygge- og anlægsvirksomhed af en vis størrelse, hvor flere arbejdsgivere er beskæftiget på samme arbejdssted, udpege en koordinator, som på vegne af bygherren koordinerer de fælles sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger på byggepladsen.

Koordinatorens opgaver er beskrevet i bygherrebekendtgørelsen. Heraf fremgår det, at koordinatoren skal afholde sikkerhedsmøder, sørge for koordineringen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet mellem sikkerhedsmøderne, m.v. Koordinatoren har således en central rolle i sikkerheds- og sundhedsarbejdet på byggepladsen.

Koordinatoren har ikke noget selvstændigt ansvar efter arbejdsmiljøloven, men udfører sine arbejdsopgaver på vegne af bygherren. Koordinatoren er bindeleddet mellem bygherren og aktørerne på byggepladsen.

De nærmere krav til koordinatorens kvalifikationer er fastsat i bygherrebekendtgørelsen. Heraf fremgår det, at koordinatoren skal have: 1) sagkyndig ekspertise på bygge- og anlægsområdet, herunder kendskab til byggeriets aktører, 2) praktisk erfaring i ledelse af et bygge- og anlægsarbejde, 3) den fornødne viden om sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål og 4) gennemført arbejdsmiljøuddannelsen for koordinatoren.

For at styrke koordineringen af sikkerhedsarbejdet på byggepladsen peges der på følgende aktiviteter rettet mod en styrkelse af koordinatorfunktionen:

- 1) Koordinatoren bør have flere pligter og større kompetencer. Desuden skal der arbejdes for, at koordinatoren får en større opbakning fra bygherren. Fx i de tilfælde, hvor løsningen af et sikkerhedsproblem er betinget af bygherrens medvirken, og hvor løsningen heraf kan få indflydelse på tidsplaner, omkostninger (et fordyret byggeforløb m.v.).
- 2) De lovgivningsmæssige krav, der stilles til koordinatorens kvalifikationer skal udbygges og konkretiseres, herunder krav til, hvordan koordinatoruddannelsen gennemføres.

C. Projekterende og rådgivere

Det følger af arbejdsmiljølovens § 33, at den, der leverer et projekt til et bygge- og anlægsarbejde, i projektet skal tage hensyn til sikkerhed og sundhed ved arbejdets udførelse.

De nærmere krav til projekterende og rådgivere er fastsat i bekendtgørelse nr. 574 af 21. juni 2001 om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø. Heri er det fastsat, at projekterende og rådgivere med sine angivelser i projektet skal sikre overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen i forbindelse med byggeprojektets gennemførelse.

I projektet skal det angives, hvordan byggeriets aktiviteter skal tilrettelægges i forhold til hinanden, hvilke særlige risici og andre særlige forhold, der er forbundet med det konkrete projekt med betydning for sikkerhed og sundhed i forbindelse med projektets gennemførelse m.v.

For at kunne leve op til sine pligter efter arbejdsmiljølovgivningen og bygherrens krav, er det vigtigt, at projekterende og rådgivere har de nødvendige kvalifikationer på arbejdsmiljøområdet.

For at udbrede, at sikkerhed indtænkes i projekteringen af et byggeprojekt, foreslås følgende aktivitet:

- 1) Projekterendes og rådgivernes kvalifikationer skal styrkes gennem en forbedret og integreret uddannelse på ingeniør- og arkitektstudierne o.l. med hensyn til, hvordan sikkerhed og sundhed indtænkes i forbindelse med projektering og gennemførelsen af et byggeprojekt.

D. Dokumentation for godt arbejdsmiljø

Dokumentation for et godt arbejdsmiljø viser, at virksomheden har styr på arbejdsmiljøet og er i stand til selv at løse sine arbejdsmiljøproblemer.

Ud over, at virksomheden opnår et bedre arbejdsmiljø, kan et godt arbejdsmiljø forbedre virksomhedens muligheder for at komme i betragtning ved udbud af bygge- og anlægsopgaver.

Dokumentation for godt arbejdsmiljø kan fx være arbejdsmiljøcertificering efter lovgivningen om arbejdsmiljøcertificering, dokumenterede erfaringer med "Mønsterarbejdsplads"-metoden, frekvens af arbejdsskader- og ulykker, opfyldelse af GES-krav (Godkendelse af Entreprenørers Sikkerhedsarbejde), o.l.

- Arbejdsmiljøcertifikatet dokumenterer, at virksomheden har styr på arbejdsmiljøet og er i stand til selv at løse sine arbejdsmiljøproblemer.
- "Mønsterarbejdsplads" er en metode til intern dokumentation af virksomhedens sikkerhedsstandard, som gør det muligt for ledelse og de ansatte at følge med i, om der leves op til virksomhedens sikkerhedsstandard.
- GES er et samarbejde mellem bygherrer, der har til formål at sikre et højt sikkerhedsniveau hos de virksomheder, der samarbejdes med. Det sker gennem en godkendelsesordning, hvor en eller flere bygherrer stiller ensartede krav til sikkerhedsstyringen hos virksomhederne.

For at udbrede brugen af dokumenteret godt arbejdsmiljø som et konkurrenceparameter i udbudsfasen peges der på følgende:

- 1) De udførende virksomheder skal opfordres til, i højere grad at skaffe dokumentation for et godt arbejdsmiljø. Fx gennem arbejdsmiljøcertifikater, erfaringer med brug "Mønsterarbejdsplads"-metoden, opfyldelse af GES-krav (GES-certificering), o.l.
- 2) Et dokumenteret godt arbejdsmiljø skal efterspørges i udbud ved offentlige byggerier.
- 3) Virksomhederne skal stille krav til deres underentreprenører. Fx, at de har et arbejdsmiljøcertifikat, er niveau 1-placerede, er GES-godkendte, o.l.
- 4) "Light"-model af certificeringsordningen for de mindre virksomheder. Det skal være lettere for små virksomheder at dokumentere godt arbejdsmiljø.

E. Byggepladsen

Der stilles i dag en lang række krav til tilrettelæggelsen og gennemførelsen af sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med et byggeprojekt. De centrale regler på området er fastsat i bekendtgørelse nr. 589 af 22. juni 2001 om indretning af byggepladser og lignende arbejdssteder (byggepladsbekendtgørelsen) og bygherrebekendtgørelsen.

Der peges på, at der skal igangsættes aktiviteter, som retter sig mod følgende:

- 1) Afholdelse af opstartsmøder på alle byggepladser, hvor bygherrebestemmelserne træder i kraft. Opstartsmødet benyttes til at orientere om alle væsentlige forhold for sikkerhed og sundhed på byggepladsen, herunder om plan for sikkerhed og sundhed (PSS), tidsplan, byggepladsplaner, adgangsforhold, krav til støj, vibrationer, krav til oprydning og rengøring m.v.
- 2) Alle ansatte skal deltage i opstartsmøder.
- 3) Bygherrer skal lave sikkerhedsrunderinger efter "Mønsterarbejdsplads"-modellen. Ved at foretage sikkerhedsrunderingerne i en periode og derefter gentage dem efter en et stykke tid er det muligt at klarlægge, opfange og følge op på sikkerhedsrisici, som det må forventes, at der opstår på byggepladsen. Ved gentagne sikkerhedsrunderinger er det muligt at mindske risikoen for ulykker på byggepladsen.
- 4) Udvikling af modeller til styrkelse af sikkerhedsorganisationen på mindre byggepladser, herunder fælles sikkerhedsrepræsentanter for firmaer, der har under 5 ansatte på pladsen (mindre fagentrepriser). Som reglerne er i dag, jf. bekendtgørelse nr. 575 af 21. juni 2001 om virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde, skal sikkerhedsarbejdet organiseres, når en virksomhed i forbindelse med et byggeprojekt har mindst 5 ansatte beskæftiget på byggepladsen, og arbejdet foregår i en periode af en vis varighed.

- 5) Alle bygge-arbejdstagere skal have et ID-kort, som er betingelse for at få adgang til byggepladsen. I de norske bygherrerregler (svarende til bygherrebekendtgørelsen) er fastsat regler om, at de ansatte skal bære et ID-kort på byggepladsen. Den norske model foreslås kombineret med principperne bag det engelske CSCS-kort (Construction Skills Certification Scheme), som viser, at kortholderen har de nødvendige kompetencer i forhold til sit job, viser relevante certifikater o.l., samt at personen har gennemført kurser m.v. vedrørende sikkerhed.

F. Tilsyn m.v.

Tilsyn med overholdelse af arbejdsmiljølovgivningen ude på byggepladserne er centralt i forhold til større sikkerhed i byggebranchen.

Byggebranchen screenes i 2007 og 2008. Frem til 2007 vil Arbejdstilsynet fortsat gennemføre opfølgingsbesøg på de bygge- og anlægsvirksomheder, der i tidligere år er blevet kategoriseret som niveau 3-virksomheder ved et tilpasset tilsyn. Desuden foretager Arbejdstilsynet besøg på byggepladserne i forbindelse med arbejdsulykker, klager o.l.

Desuden fortsætter Arbejdstilsynet med at have ekstra fokus på bygge- og anlægsområdet i 2006, sådan som tilsynet også har haft det i sidste halvdel af 2005.

Herudover er foreslået følgende aktiviteter, som skal supplere den almindelige tilsynsindsats:

- 1) Arbejdstilsynet gennemfører i 2006 særlige aktioner på bygge- og anlægsområdet.

G. Uddannelse

Indtænkning af arbejdsmiljø i relevante uddannelser er en afgørende forudsætning for større sikkerhed på bygge- og anlægsområdet.

I dag indgår uddannelse i arbejdsmiljø/sikkerhed som element i uddannelserne på de tekniske skoler o.l. De eksisterende uddannelser skal dog suppleres med følgende:

- 1) Lovpligtig uddannelse i brug af personløftere m.v.
- 2) Uddannelse af alle ansatte, fx to dage i "arbejdsmiljøkørekort".
- 3) Relevante erhvervsuddannelser skal opgraderes i forhold til arbejdsmiljøkendskab med hensyn til uddannelsen af lærerne, bedre undervisningsmateriale- og materiel.
- 4) Der tages kontakt til Undervisningsministeriet, Kulturministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling for at få højnet arbejdsmiljøuddannelsen på relevante uddannelser, fx arkitekt- og ingeniøruddannelserne.

H. Statistik

Adgangen til statistisk materiale er vigtigt i forbindelse med forebyggelse af arbejdsulykker på bygge- og anlægsområdet. Det statistiske materiale vil kunne anvendes til analyser, der kan bruges i det forebyggende arbejde.

Der er peget på følgende nye aktiviteter:

- 1) Bedre statistisk materiale fra Arbejdstilsynet, som kan danne grundlag for det videre arbejde frem mod større sikkerhed på bygge- og anlægsområdet.

Bilag 1A – 1H

Aktivitetsskemaer

I bilag 1A – 1H knytter sig til hovedafsnit III, svarende til de 8 temaer. I aktivitetsskemaerne angives 1) målet for aktiviteten, 2) hvordan aktiviteten skal gennemføres, 3) tidsplan for aktivitetens gennemførelse, 4) aktivitetens ønskede effekt samt 5) den ansvarlige aktør for aktivitetens gennemførelse.

Desuden angives det, hvilke organisationer, der har prioriteret aktiviteten særligt højt. Dette betyder dog ikke, at også andre organisationer finder aktiviteten væsentlig i forhold til større sikkerhed på bygge- og anlægsområdet.

Bilag 1A

Bygherre

Aktivitet A.1.

Lang sigt >1/2 år

Offentlige bygherrer går foran og tager i særlig grad ansvar for arbejdsmiljøet ved planlægning og udførelse af byggeri.

Mål

Offentlige bygherrer oplyser entydigt deres holdninger og forventninger til byggeriets parter for at opnå det bedst mulige arbejdsmiljø på byggepladsen.

Middel

Offentlige bygherrer beskriver i udbudsmaterialer (prækvalifikation og tildeling af opgaver), at det er bygherrens intention, at der skal tages størst mulig hensyn til arbejdssikkerheden, således at de bydende (projektering og udførelse) er klar over bygherrens holdninger og forventninger til byggesagens gennemførelse.

Bygherreforeningen kunne eventuelt medvirke til udarbejdelsen af en fælles formuleret arbejdsmiljøpolitik til offentlige bygherrer.

Tidsplan

1. kvartal 2007.

Effekt

Arbejdssikkerheden indgår som en parameter i den projekterendes valg af byggeprocesser og -materialer, ligesom entreprenører herudfra bedre kan tilrettelægge den egentlige udførelse af byggeriet med færrest mulige arbejdsskader.

Ansvarlig

Bygherreforeningen

Prioriteret af:

Dansk Metal, Slots- og Ejendomsstyrelsen, Danske Malermestre, Bygherreforeningen, Asfaltindustrien, Dansk Byggeri, TEKNIQ, Dansk Industri, Glarmesterlauget, Lederne, Dansk Formands Forening, Foreningen af Rådgivende Ingeniører.

Aktivitet A.2.

Lang sigt >1/2 år

Udvidelse af Erhvervs- og Boligstyrelsens vejledning "Forskrifter og generelle retningslinier for statens byggevirkksomhed" (bygherrevejledningen), så den omfatter alt offentligt støttet byggeri.

Mål

Vejledningen giver grundlaget for den statslige byggherres samlede arbejde, herunder at arbejdsmiljøet indtænkes i alle faser. En udvidelse af vejledningen til alt offentligt støttet byggeri, vil kunne øge sikkerheden og sundheden på de enkelte byggepladser.

Middel

Dialog med Erhvervs- og Boligstyrelsen om udvidelse af anvendelsesområdet for bygherrevejledningen.

Tidsplan

2. kvartal 2006. Arbejdstilsynet retter henvendelse til Erhvervs- og Boligstyrelsen med henblik på at afdække mulighederne for en udvidelse af anvendelsesområdet for bygherrevejledningen.

Effekt

At aktiviteten medfører, at bygherrevejledningen indgår som et naturligt redskab i forbindelse med offentlig støtte ikke-statsligt byggeri.

Ansvarlig

Arbejdstilsynet

Prioriteret af:

Asfaltindustrien, Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Glarmesterlauget, Lederne, TEKNIQ.

Aktivitet A.3.

Lang sigt >1/2 år

Bygherre skal stille krav til arbejdsmiljø ved valg af rådgivende og udførende firma. Dokumentation for arbejdsmiljø indgår i kontrakter og anvendes som ét blandt flere udvælgelses- og tildelingskriterier. Dokumentation kan fx bestå af/i arbejdsmiljøcertificering, niveau 1-placering, frekvens af arbejdsskader og arbejdsulykker, opfyldelse af GES-krav, o.l.

Mål

Alle byggeprocesser og -materialer på byggepladserne vurderes ud fra valg af de processer og metoder, der giver mindst sandsynlighed for arbejdsskader.

Middel

Bygherren vurderer i forbindelse med beslutning om gennemførelse af et projekt, hvilke krav til rådgiveres kompetencer indenfor arbejdssikkerhed, der bør indgå i udvælgelses- og tildelingskriterier, og at dette indarbejdes i udbudsmaterialer. Entreprenører vil skulle dokumentere deres kunnen og "track record".

Her kunne være behov for en vejledning til bygherrer. Bygherreforeningen kunne eventuelt medvirke ved udarbejdelsen af en sådan.

Tidsplan	1. kvartal 2007.
Effekt	Planlagt hensyntagen til arbejdssikkerhed indgår i størst mulig grad i projektmaterialer, så projekterende og udførende bedre kan planlægge og udføre byggeprojekter med øje for højnelse af arbejdssikkerheden. De enkelte byggeprocesser og -materialer, der vælges, skal sikre størst mulig arbejdssikkerhed.
Ansvarlig	Bygherreforeningen
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bygherreforeningen, Dansk El-Forbund, Dansk Metal, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet, Slots- og Ejendomsstyrelsen.
Aktivitet A.4.	
Lang sigt >1/2 år	Der indføres regler i bygherrebekendtgørelsen med krav om udpegning af koordinator for sikkerhed og sundhed ved projektering af større byggeprojekter.
Mål	I bygherrebekendtgørelsen indføres der regler om, at bygherren skal udpege en koordinator i projekteringsfasen.
Middel	Arbejdstilsynet vurderer og igangsætter de nødvendige interne aktiviteter.
Tidsplan	I 2. kvartal 2006 igangsættes interne aktiviteter.
Effekt	At sikkerhed og sundhed i højere grad indtænkes i projekteringsfasen.
Ansvarlig	Arbejdstilsynet
Prioriteret af:	Asfaltindustrien, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Garmesterlauget, Lederne, TEKNIQ.

Bilag 1B

Koordinator

Aktivitet B.1.

Kort sigt <1/2 år

Koordinatoren bør have flere pligter og større kompetencer. Herunder skal koordinatoren have større opbakning fra bygherren.

Mål

Koordinatoren skal være uafhængig af den udførende og på sigt af den projekterende. Der skal leveres en veldefineret ydelse, så koordinator udøver bygherrens ansvar fx i forbindelse med tilsyn og rundering, afholdelse af sikkerhedsmøder og ved på udvalgte tidspunkter at stille spørgsmål til sikkerhedsarbejdet. Dette skal ske i aktivt samarbejde med rådgivende og projekterende.

Middel

Der er behov for at enten bygherre og/eller man ved tillæg til bekendtgørelsen klargør koordinators arbejdsopgaver. Formulering af den uafhængige koordinators arbejdsopgaver og ansvar kan ske i bekendtgørelsen. Alternativt har bygherrer brug for et andet grundlag til at specificere ydelser og ansvarsområde.

Tidsplan

Medio 2007.

Effekt

Opgradering af arbejdsmiljøet hos bygherren. Sikrer kompetence, innovation og udvikling og sætter større fokus på det arbejdsmiljøpolitiske både hos bygherrer, rådgivere og udførende.

Ansvarlig

Bygherreforeningen

Prioriteret af:

Asfaltindustrien, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Dansk Metal, Glarmesterlauget, Lederne, TEKNIQ.

Aktivitet B.2.

Lang sigt >1/2 år

De lovgivningsmæssige krav, der stilles til koordinatorens kvalifikationer skal udbygges og konkretiseres, herunder krav til, hvorledes koordinatoruddannelsen gennemføres.

Mål

Bygherrens kvalifikationskrav til koordinatoren præciseres i bekendtgørelse, vejledning eller lignende.

Middel

Arbejdstilsynet vurderer og igangsætter de nødvendige interne aktiviteter.

Tidsplan	I 2. kvartal 2006 igangsættes interne aktiviteter.
Effekt	Koordinator opkvalificeres til at udføre sine opgaver efter bygherre bekendtgørelsen.
Ansvarlig	Arbejdstilsynet
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bygherreforeningen, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.

Bilag 1C

Projekterende og rådgivere

Aktivitet C.1	
Lang sigt >1/2 år	Projekterendes og rådgiveres kvalifikationer skal styrkes gennem en forbedret arbejdsmiljøuddannelse på ingeniør- og arkitektstudierne o.l.
Mål	At styrke kendskabet blandt nye kandidater indenfor ingeniør- og arkitektfagene til arbejdsmiljø, sikkerhed og sundhed på byggepladsen. Gerne at gøre arbejdsmiljø til en obligatorisk del af de relevante uddannelser.
Middel	Inddrage arbejdsmiljø og arbejdsmiljørigtig projektering i den dialog der pågår med uddannelsesstederne.
Tidsplan	2. halvdel af 2006: Arbejdsmiljø i uddannelserne sættes på dagsorden. 2007/2008: Arbejdsmiljø er bedre indarbejdet på uddannelsesstederne.
Effekt	Antallet af nyuddannede ingeniører og arkitekter der forstår at projektere med henblik på at sikre et godt arbejdsmiljø i udførelsesfasen øges mærkbart.
Ansvarlig	Foreningen af Rådgivende Ingeniører
Prioriteret af:	Asfaltindustrien, Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Dansk Metal, Glarmesterlauget, Lederne, Slots- og Ejendomsstyrelsen, TEKNIQ.

Bilag 1D

Dokumentation for godt arbejdsmiljø

Aktivitet D.1.

Kort sigt <1/2 år

De udførende virksomheder skal opfordres til, i højere grad at skaffe dokumentation for et godt arbejdsmiljø. Fx gennem arbejdsmiljøcertifikater, erfaringer med brug "Mønsterarbejdsplads"-metoden, frekvens af arbejdsskader og arbejdsulykker, opfyldelse af GES-krav (GES-certificering) o.l. Et dokumenteret godt arbejdsmiljø skal efterspørges i udbud.

Mål

At skaffe et overblik over kendskab til forskellige former for dokumentation af godt arbejdsmiljø. Opliste mulige økonomiske incitamentter ved dokumenteret godt arbejdsmiljø.

Middel

Interview med firmaer og offentlige bygherrer. Afholdelse af arbejdsseminar om arbejdsmiljø og økonomi.

Tidsplan

2. kvartal 2006. BAT udarbejder oversigtspapir over mulige dokumentationsmetoder og påbegynder erfaringsopsamling. Arbejdsseminar afholdes 3. kvartal 2006.

Effekt

At arbejdsmiljøets økonomi bliver gennemskuelig. At dokumentation for godt arbejdsmiljø indgår i udvælgelseskriterier for offentlige bygherres valg af udførende.

Ansvarlig

BAT-Kartellet

Prioriteret af:

Asfaltindustrien, Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Glarmesterlauget, Lederne, TEKNIQ.

Aktivitet D.2.

Lang sigt >1/2 år

Virksomhederne skal stille krav til deres underentreprenører fx at de er arbejdsmiljøcertificerede, niveau 1-placerede, GES-godkendte o.l.

Mål

I "Fælles værdigrundlag vedrørende arbejdsmiljø for byggeriets parter" står der blandt andet:

Entreprenøren har en arbejdsmiljøpolitik, der sikrer, at man på alle niveauer i virksomheden

- lever op til sine forpligtelser efter arbejdsmiljølovgivningen

- har de nødvendige kvalifikationer på arbejdsmiljøområdet
- medvirker aktivt til at fastholde og løbende forbedre en høj arbejdsmiljøstandard
- stiller samme krav til leverandører og underentreprenører, så man derved kan leve op til bygherrens krav og aktivt medvirke til at opfylde bygherrens arbejdsmiljøpolitik. For at indfri denne målsætning anbefales større bygge- og anlægsvirksomheder at blive arbejdsmiljøcertificeret.

Middel	<p>Informationsmøder for organisationernes medlemsvirksomheder – ledere og ansatte.</p> <p>Udarbejdelse af "Vejledning for gennemførelse af indledende kortlægning i henhold til OHSAS 18001 for bygge- og anlægsvirksomheder".</p>
Tidsplan	Der er gennemført 9 informationsmøder i 2005 og 2006. Vejledning publiceres i oktober 2006.
Effekt	Flest mulige større bygge- og anlægsvirksomheder arbejdsmiljøcertificeres. Hermed vil kravene til underentreprenørernes arbejdsmiljøarbejde blive skærpet.
Ansvarlig	BAR Bygge & Anlæg
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.

Aktivitet D.3.

Lang sigt >1/2 år	Light"-model af certificeringsordningen for de mindre virksomheder. Det skal være lettere for små virksomheder at dokumentere godt arbejdsmiljø.
Mål	Under udarbejdelse.
Middel	Under udarbejdelse.
Tidsplan	Under udarbejdelse.
Effekt	Under udarbejdelse.
Ansvarlig	BAR Bygge & Anlæg
Prioriteret af:	Asfaltindustrien, Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Dansk Metal, Glarmesterlauget, Lederne, TEKNIQ.

Bilag 1E

Byggepladsen

Aktivitet E.1.

Kort sigt <1/2 år

Afholdelse af opstartsmøder på alle byggepladser, hvor bygherrerreglerne træder i kraft.

Mål

Opstartsmøder holdes på alle bygge- og anlægspladser.
Bygherrevejledning 2003 -Forskrifter og generelle retningslinier for statens byggevirksomhed (side 147-48):
”Det er i bygherrens interesse at sikre et godt arbejdsmiljø under byggeriet, fordi det er af afgørende betydning for kvaliteten, prisen og levetiden for byggeriet, når det står færdigt. Ansatte på byggepladser med et godt arbejdsmiljø udfører et stykke arbejde af bedre kvalitet og hurtigere end ansatte på byggepladser med dårlige arbejdsmiljøforhold.
Der bør afholdes startmøde på byggepladsen med gennemgang af sikkerhedsplan for hver enkelt entreprise med deltagelse af entreprenør og ansatte”

Middel

Bygherrevejledning 2003 – Forskrifter og generelle retningslinier for statens byggevirksomhed (side 147-48):

”Startmøde kan afholdes i flere tempi:

- a. Umiddelbart efter udbudsphase og kontraktsskrivning.
Bygherren bør indkalde alle kendte entrepriser med deltagelse af entreprenør og ansatte (om muligt firmaets sikkerhedsrepræsentanter). På mødet gennemgås projektet, tidsplanen og de i udbudsmaterialet beskrevne arbejdsmiljøforhold samt plan for byggepladsens sikkerhed og sundhed.
- b. Organisering af sikkerhedsarbejdet aftales med de udførende firmaer. De udførende har ansvar for på dette startmøde at fremlægge sin sikkerhedsorganisation i forhold til den konkrete byggeopgave.
Firmaets APV for de pågældende arbejdsopgaver fremlægges og godkendes af byggeledelsen til indarbejdelse i første ajourføring af planen for byggepladsens sikkerhed og sundhed. Også entrepriser, der først forventes at gå i gang med deres arbejde på pladsen på et evt. senere tidspunkt, skal deltage i opstartsmødet.”

Opstartsmøder holdes ligeledes med den enkelte udførende, når denne starter sit arbejde på pladsen (hvilket kan være længe efter, at selve arbejdspladsen er startet op) med henblik på at blive orienteret om den aktuelle, ajourførte PSS.

Hvis opstartsmøder skal gøres obligatoriske på samme

måde som det er i statens byggerier bør kravet indgå i bekendtgørelse om bygherrens pligter.

Tidsplan	Der holdes møder mellem BAR Bygge & Anlæg, Bygherreforeningen. Foreningen af Rådgivende Ingeniører og Danske Arkitektvirksomheder med henblik på et udspil over for Arbejds miljørådet/Arbejdstilsynet inden udgangen af juni 2006.
Effekt	Opstartsmøder i alle bygge- og anlægsprojekter vil medføre bedre kommunikation mellem alle aktørerne og dermed føre til færre arbejdsulykker og arbejdsskader.
Ansvarlig	BAR Bygge & Anlæg
Prioriteret af:	Asfaltindustrien, BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk El-Forbund, Dansk Industri, Dansk Formands Forning, Danske Malermestre, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Glarmesterlauget, Lederne, Malerforbundet, TEKNIQ.

Aktivitet E.2.

Kort sigt <1/2 år	Alle ansatte skal deltage i opstartsmøder.
Mål	I forbindelse med opstartsmøde med den enkelte udførende, når denne starter sit arbejde på pladsen (se E.1.), deltager alle involverede medarbejdere inden bygge- eller anlægsprojektet (og nye delprocesser) igangsættes.
Middel	Afprøvning af Tool-box møder i større entreprenørvirksomheder. Vejledning med materialer til møderne publiceres.
Tidsplan	Ved udgangen af 2006 afsluttes afprøvning af "tool-box"-materialer. Vejledning udarbejdes inden udgangen af maj 2007.
Effekt	Arbejds miljø inddrages i planlægningen af nye opgaver og ændringer af igangsatte opgaver. Derved skabes der kontinuerligt større fokus på det forebyggende arbejdsmiljøarbejde.
Ansvarlig	BAR Bygge & Anlæg
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bygherreforeningen, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.

Aktivitet E.3.

Kort sigt <1/2 år	Bygherren skal lave sikkerhedsrunderinger efter "Mønsterarbejdsplads"-modellen.
Mål	Bygherrer/bygherres sikkerhedskoordinator gennemfører sammen med entreprenører sikkerhedsrunderinger på bygge- og anlægsprojekter forud for sikkerhedsmøderne, der holdes med max. 14 dages mellemrum.
Middel	Der udarbejdes en vejledning – eventuelt om SAM-Måling – til brug på bygge- og anlægspladser. Der afholdes møder og uddannelse i brug af SAM-Måling
Tidsplan	Vejledningen publiceres i oktober 2006. Informationsmøder og uddannelse gennemføres fra oktober 2006.
Effekt	SAM-målinger giver muligheder for at planlægge og måle fremdrift i arbejdsmiljøarbejdet på den enkelte bygge- og anlægsplads og i virksomheden som helhed. SAM-Måling kan indgå i "Byggeriets Evaluering" som mål for virksomhedens arbejdsmiljøstandard.
Ansvarlig	BAR Bygge & Anlæg
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bygherreforeningen, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.

Aktivitet E.4.

Lang sigt >1/2 år	Udvikling af modeller til styrkelse af en sikkerhedsorganisation på mindre byggepladser, herunder fælles sikkerhedsrepræsentanter for firmaer, der har under 5 ansatte på pladsen (mindre fagentrepriser).
Mål	Mulighed for at opbygge sikkerhedsorganisation på byggepladser, der også inddrager firmaer med under 5 ansatte på pladsen – og modeller for mindre byggepladser, hvor ingen firmaer har 5 ansatte eller flere.
Middel	Der tages initiativ til gennemførelse af pilotprojekt på udvalgt(e) byggeplads(er) gennem kontakt med lokale bygherrer. Når yderligere erfaring foreligger, kan der blive tale om nedsættelse af regeludvalg under AMR, vejledningsmaterialer eller lignende.
Tidsplan	Efterår 2006.

Effekt	Øget systematisering af arbejdsmiljøarbejdet på de mindre byggepladser. Integration af arbejdsmiljø i det daglige arbejde på den lille byggeplads.
---------------	--

Ansvarlig	BAT-Kartellet
------------------	---------------

Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.
------------------------	---

Aktivitet E.5

Lang sigt >1/2 år	Alle bygge-arbejdstagere skal have et ID-kort, jf. den nye bygherreforskrift i Norge (kombineres med UK's Construction Skills certification Scheme, CSCS, hvor kortet mange steder er adgangstegn til byggepladsen).
-----------------------------	--

Mål	At synliggøre bygningsarbejderes kompetencer, arbejdsmiljøuddannelse og gennemgåede lovpligtige kurser (fx stillads, lift, asbest, epoxy mm). At gøre det nemmere for virksomhederne at kunne dokumentere medarbejdernes kompetencer.
------------	---

Middel	<p>Der tages initiativ til afholdelse af seminar for branchen med inddragelse af engelske og norske og belgiske erfaringer med dette. Den norske bygherreforskrift kan ses her (bestemmelsen om ID-kort): http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19950421-0377.html#10</p> <p>En beskrivelse af det engelske CSCS-system kan ses her: http://www.citb-constructionskills.co.uk/index.asp</p> <p>Efter research forelægges i AMR med henblik på nødvendige ændringer af bygherrebekendtgørelsen.</p>
---------------	---

Tidsplan	4. kvartal 2006
-----------------	-----------------

Effekt	Højnelse af det grundlæggende arbejdsmiljøniveau – ”den rigtige person på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt”. Bedre styr på ”arme & ben” firmaer
---------------	---

Ansvarlig	BAT-Kartellet
------------------	---------------

Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.
------------------------	---

Bilag 1F

Tilsyn

Aktivitet F.1	
Kort sigt <1/2 år	Arbejdstilsynet gennemfører en indsats rettet mod særlige problemområder på byggepladserne.
Mål	Der sættes fokus på særligt udvalgte problemområder.
Middel	Udarbejdelse af materiale og besøg på byggepladser.
Tidsplan	Aktiviteterne planlægges i 2. kvartal og gennemføres i 3 kvartal.
Effekt	Gennem aktiviteterne, skal der gives bygherre og udførende incitament til at sætte fokus på de udvalgte problemområder.
Ansvarlig	Arbejdstilsynet
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.

Bilag 1G

Uddannelse

Aktivitet G.1	
Kort sigt <1/2 år	Lovpligtig uddannelse i brug af personløftere m.v.
Mål	Opkvalificering af opstillere og brugere af personløftere m.v.
Middel	Det relevante faglige fællesudvalg udvikler uddannelse i regi af Undervisningsministeriet.
Tidsplan	2. kvartal 2006 tager Arbejdstilsynet kontakt til det relevante faglige fællesudvalg med anmodning om udvikling af uddannelse på området.
Effekt	Sikkerhed i forbindelse med opstilling og brug af personløftere m.v.
Ansvarlig	Arbejdstilsynet
Prioriteret af:	Asfaltindustrien, BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk El-Forbund, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Garmesterlauget, Lederne, Malerforbundet, TEKNIQ.

Aktivitet G.2.

Kort sigt <1/2 år	Uddannelse af alle ansatte, fx to dage i "arbejds miljø-kørekort".
Mål	<p>På længere sigt er målet, at alle der er beskæftiget på en byggeplads, inklusive selvstændige, skal have gennemgået et grundlæggende arbejdsmiljøintrokursus.</p> <p>Offentlige bygherrer bør tage initiativ til at forlange forudgående kursus eller sikkerhedsintro som adgangskontrol ved større byggerier.</p>
Middel	<p>Ses i nær sammenhæng med aktiviteterne G.3. og G.4. Der tages kontakt med udvalgte offentlige bygherrer.</p> <p>Der kan med fordel tages afsæt i BAR Bygge & Anlægs eksisterende 2 dages introkursus. Uddannelseskravet ses i sammenhæng med en øget indsats overfor de tekniske skoler. "Medarbejdere" skal her forstås bredt, idet det må omfatte alle beskæftigede på byggepladsen, herunder også selvstændige ("arme og ben").</p>
Tidsplan	3. kvartal 2006. BAT-Kartellet tager initiativ til sammen med BAR Bygge & Anlæg og uddannelsesfolk at besøge tekniske skoler.
Effekt	En højnelse af den grundlæggende arbejdsmiljøviden sikrer en større forståelse for integration af arbejdsmiljøet i det daglige arbejde på byggepladsen.
Ansvarlig	BAT-Kartellet
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bygherreforeningen, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.

Aktivitet G.3.

Lang sigt >1/2 år	Relevante erhvervsuddannelser skal opgraderes i forhold til arbejdsmiljøkendskab med hensyn til uddannelsen af lærerne, bedre undervisningsmateriale- og materiel.
Mål	<p>Ses i nær sammenhæng med aktiviteterne G.2. og G.4.</p> <p>En udvidelse af allerede eksisterende BAR projekt med kontakt til tekniske skoler.</p> <p>At skolerne samtidig råder over fx de bedste tekniske hjælpemidler</p>

Middel	En dialog med underviserne om efteruddannelse, formidling af materialer. Dialog med leverandører om levering af relevant teknisk udstyr til skolerne
Tidsplan	4. kvartal 2006
Effekt	Lærlinge og folk på efteruddannelse påvirkes gennem ændret arbejdsmiljøadfærd og stiller dermed større kvalitetskrav til sig selv og andre på byggepladsen.
Ansvarlig	BAT-Kartellet/BAR Bygge & Anlæg
Prioriteret af:	BAT-Kartellet, Blik- og Rørarbejderforbundet, Bygherreforeningen, Dansk El-Forbund, Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Malerforbundet.

Aktivitet G.4

Lang sigt >1/2 år	Der tages kontakt til Undervisningsministeriet, Kulturministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling for at få mere arbejdsmiljøuddannelse ind i de enkelte relevante uddannelser.
Mål	Ses i nær sammenhæng med aktiviteterne G.2. og G.3. Arbejdsmiljø skal opprioriteres i de enkelte uddannelser. Herunder skal mulighederne for arbejdsmiljøcertificering af uddannelsesstederne vurderes.
Middel	Dialog med Undervisningsministeriet og andre relevante ministerier.
Tidsplan	2.-3. kvartal tages der første kontakt til Undervisningsministeriet og andre relevante ministerier.
Effekt	En opprioritering af arbejdsmiljø i de relevante uddannelser, vil på sigt give større sikkerhed på byggepladserne.
Ansvarlig	Arbejdstilsynet
Prioriteret af:	Asfaltindustrien, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Dansk Metal Glarmesterlauget, Lederne, TEKNIQ.

Bilag 1H

Statistik

Aktivitet H.1.	
Kort sigt <1/2 år	Bedre statistisk materiale fra Arbejdstilsynet, som kan danne grundlag for det videre arbejde frem mod større sikkerhed på bygge- og anlægsområdet.
Mål	Organisationer skal bibringes bedre ulykkesstatistik til brug for forebyggende arbejde på sikkerhedsområdet.
Middel	Arbejdstilsynet tager initiativ til nedsættelse af arbejdsgruppe med deltagelse repræsentanter for byggeriets parter for at få afdækket behov og vurdere mulighederne for levering af det efterspurgte materiale.
Tidsplan	Arbejdstilsynet indkalder i 2. kvartal 2006 repræsentanter for byggeriets parter til afklarende møde. Herefter nedsættes efter behov arbejdsgruppe.
Effekt	Byggeriets parter får adgang til statistisk materiale, som kan indgå som i analyse af forebyggelsesstrategier.
Ansvarlig	Arbejdstilsynet
Prioriteret af:	Asfaltindustrien, Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Dansk Industri, Dansk Formands Forening, Danske Malermestre, Dansk Metal, Glarmesterlauget, Lederne, Slots- og Ejendomsstyrelsen, TEKNIQ.

Bilag 2

Aktiviteter besluttet eller igangsat i anden sammenhæng

Byggeriets parter gør allerede en stor indsats i forhold til at højne sikkerhedsniveauet i byggebranchen. I bilaget gengives byggeriets parters beskrivelse af aktiviteter, der er besluttet eller igangsat i anden sammenhæng. Aktiviteterne er placeret inden for temaer, som svarer til temaerne i hovedafsnit III.

Bygherre

BAR Bygge & Anlæg

- Fælles værdigrundlag er i 2005 aftalt mellem byggeriets parter: Bygherreforeningen, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Danske Arkitekt Virksomheder og BAR Bygge & Anlæg. Værdigrundlaget lægger vægt på samarbejds- og informationsaktiviteter, der kan øge sikkerhed og sundhed i bygge- og anlægsprocesserne.
- Regionale møder for bygherrer om metoder til at inddrage arbejdsmiljøhensyn i planlægningen af bygge- og anlægsprojekter (planlagt i 2006).

Koordinator

BAR Bygge & Anlæg

- Regionale netværksmøder for sikkerhedskoordinatorer, der har gennemført en lovpligtig arbejdsmiljø- eller sikkerhedskoordinatoruddannelse (planlagt i 2006).

Projekterende og rådgivere

BAR Bygge & Anlæg

- En særlig hjemmeside – byggeproces.dk – der giver vejledning og eksempler på arbejdsmiljøplanlægning for bygherrer, rådgivere og projekterende.
- Regionale møder for rådgivere og projekterende om metoder til at inddrage arbejdsmiljøhensyn i planlægningen af bygge- og anlægsprojekter (planlagt i 2006).

Danske Arkitektvirksomheder og Foreningen af Rådgivende Ingeniører

- Etablering af ydelsesbeskrivelse og vejledning for arbejdsmiljø på byggepladsen for at styrke medlemsvirksomhedernes kendskab til arbejdsmiljøreglerne for at bidrage til færre ulykker på byggepladserne. I 1. halvår 2006 udarbejdes detaljeret vejledning på området.
- I 3. kvartal 2006 afholdes kurser i anvendelse af ydelsesbeskrivelse og vejledning for arbejdsmiljø på byggepladsen for at styrke medlemsvirksomhedernes kendskab til arbejdsmiljøreglerne for at bidrage til færre ulykker på byggepladserne.

Dokumenteret godt arbejdsmiljø

Asfaltindustrien

- Aktiv indsats for, at medlemsvirksomhederne kan dokumentere et godt arbejdsmiljø.

- Størsteparten af medlemsvirksomhederne er således i dag arbejdsmiljøcertificerede efter DS/OHSAS 18001. De øvrige medlemsvirksomheder er langt henne i processen mod at blive arbejdsmiljøcertificerede. Målet er, at samtlige medlemsvirksomheder er arbejdsmiljøcertificerede inden årets udgang.
- Systematisk og ledelsesfunderet tilgang til arbejdsmiljøarbejdet, som betyder, at asfaltbranchen har relativt få arbejdsulykker sammenlignet med den øvrige bygge- og anlægsbranche.

BAR Bygge & Anlæg

- BAR Bygge & Anlæg udarbejder branchevejledninger til brug for virksomhedernes sikkerheds- og sundhedsarbejde.
- Hjemmesiden bar-ba.dk giver branchens virksomheder information, herunder branchevejledninger om alle spørgsmål vedrørende arbejdsmiljø i bygge- og anlægsbranchen.
- Der er udviklet en særlig hjemmeside – forebyg.nu – med praktiske eksempler på forebyggelse af arbejdsulykker i bygge- og anlægsbranchen.
- STOPulykker.dk gør det muligt for virksomhederne at registrere og analysere arbejdsulykker og nær-ved-ulykker, og udarbejde handlingsplaner til ulykkesforebyggelse. I samarbejde med Arbejdstilsynet vil STOPulykker.dk i 2006/07 blive integreret med anmeldelsessystemet EASY.dk.
- Specielt til små bygge- og anlægsvirksomheder er der udarbejdet fagspecifikke faktablade om udformning og vedligeholdelse af APV. Materialet præsenteres på regionale møder for virksomhedernes ejere og ansatte.
- Udvikling af ny metode til sikkerhedsrundring på bygge- og anlægspladser, kaldet "SAM-Måling". Metoden vil gøre det muligt at foretage sammenligning af sikkerhedsniveauet mellem pladser og mellem virksomheder (planlagt i 2006).
- Undersøgelse af modeller til, hvordan små virksomheder kan dokumentere deres arbejdsmiljø. Formålet er at gøre det attraktivt for små bygge- og anlægsvirksomheder at blive arbejdsmiljøcertificeret (planlagt i 2006).
- Et nyt elektronisk katalog over tekniske hjælpemidler i bygge- og anlægsbranchen vil være færdigt i 2006. Kataloget lægges på BAR Bygge & Anlægs hjemmeside, og vil blandt andet indeholde vejledninger til udformning af brugsanvisninger for alle typer tekniske hjælpemidler i branchen (planlagt i 2006).
- Udarbejdelse af "Vejledning for gennemførelse af indledende kortlægning i henhold til OHSAS 18001 for bygge- og anlægsvirksomheder". Vejledningen skal sammen med opfølgende informationsmøder medvirke til udbredelse af arbejdsmiljøcertificering i branchen (planlagt i 2006).

Dansk Byggeri

- Som opfølgning på Det fælles værdigrundlag gennemførte Dansk Byggeri sammen med Fagligt Fælles Forbund og Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark i efteråret 2005 en landsdækkende møderække om fordele ved

og hvordan man kommer i gang med arbejdsmiljøcertificering, hvortil alle medlemsvirksomheder med en lønsum >4 mio. kr. var inviteret. Målet er at få hele målgruppen certificeret som opfyldelse af Dansk Byggeris mål-sætning.

- Dansk Byggeri planlægger en ny certificeringsrunde i foråret 2007, når vejledningen "Forberedelse til indledende efterprøvning" er færdig.
- Som led i BAR Bygge & Anlægs særlige indsats for små virksomheder gennemfører Dansk Byggeri sammen med Fagligt Fælles Forbund, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark og Malerforbundet nu og resten af 2006 36 møder fordelt over hele landet, hvortil alle medlemsvirksomheder med en lønsum < 6 mio. kr. er inviteret. Målet er at få så mange som muligt gjort klar til Arbejdstilsynets screeningsbesøg i 2007 og 2008.
- Dansk Byggeri planlægger en certificeringsrunde for denne målgruppe i 2007-2008, når der er udarbejdet en certificeringsmodel for små virksomheder.

TEKNIQ

- El- og vvs-branchen er omfattet af autorisationssystemer, der blandt andet indebærer krav om særlige kvalitetssikringssystemer. Derfor arbejdes der målbevidst med at samordne krav vedrørende autorisation og arbejdsmiljø i ét sæt procedurer og systemer. Arbejdsmiljøcertificering er ét af elementerne i et sådant system.
- Kampagne i 2006 forhold til mindre virksomheder, hvor virksomhederne af ELVVS/BST tilbydes hjælp med en gennemgang af arbejdsmiljøet.
- Informationsmøder over hele landet, hvor samtlige medlemsvirksomheder indbydes. På møderne informeres om arbejdsmiljølovens krav i forbindelse med screeningsbesøgene i 2007-2008. Udover TEKNIQ deltager de faglige organisationer, ELVVS/BST og Arbejdstilsynet.

Byggepladsen

BAR Bygge & Anlæg

- I "Fælles værdigrundlag mellem byggeriets parter" indgår blandt andet anbefalinger om at iværksætte "opstartsmøder" før byggeriet/delprocesserne sættes i gang, og benytte "mønsterarbejdsplads" som sikkerhedsrunde-ring.
- Organisationerne i BAR Bygge & Anlæg gennemfører i 2006 en særlig indsats over for alle små bygge- og anlægsvirksomheder. Via personlig kontakt (telefon og møder) præsenteres virksomhederne for metoder til APV m.v.
- Udvikling af model for "Tool-box"-møder" på byggepladsen, således at der i sjakket/holdet er konstant fokus på byggeprocessens sikkerhed.

BAT-Kartellet

- Der gennemføres lokalt over det meste af landet periodisk opsøgende arbejde på byggepladser for at fremme dialogen om arbejdsmiljøet.

- Opbakning til valg af sikkerhedsrepræsentanter på byggepladser og virksomheder og opbakning til nyvalgte.
- Støtte til udvikling af netværk mellem sikkerhedsrepræsentanter (planlagt).

Uddannelse

BAR Bygge & Anlæg

- Undervisningsmaterialer – faktablade – er udviklet til 14 faggrupper i bygge- og anlægsuddannelserne. Faktabladene gør det nemt for underviseren at integrere arbejdsmiljøhensyn i den faglige undervisning.
- Årligt afholdes en række kurser og møder med undervisere i erhvervsuddannelserne og AMU-uddannelserne, hvor faglærerne undervises i nye metoder og vejledninger om branchens arbejdsmiljø.
- AMU-uddannelse vedrørende implementering af arbejdsmiljøpolitik i bygge- og anlægsvirksomheder. Uddannelsen tilbydes virksomhederne som introduktionskursus om arbejdsmiljø for alle ansatte på den konkrete bygge- og anlægsplads.
- AMU-uddannelse om APV i små bygge- og anlægsvirksomheder. Målet er at sætte ejeren og ansatte i stand til at udarbejde og vedligeholde virksomhedens APV.

BAT-Kartellet

- Afholdelse af 2-3 dages kurser i opsøgende arbejdsmiljøarbejde.
- Regionale miljøkonferencer for sikkerhedsrepræsentanter.
- Genoptagelse af tidligere afholdte ugekurser i byggepladsernes arbejdsmiljø (planlagt).

Danske Malermestre

- Gennem de sidste to år har der været gennemført en kampagne over for medlemsvirksomhederne i forbindelse med udbredelse og kendskab til APV og sikkerhed på bygge- og anlægsområdet.
- P.t. har Danske Malermestre i samarbejde med Arbejdsmiljøhuset (tidligere MalerBST) haft kontakt med > 80 % af medlemsvirksomhederne. Aktiviteten fortsættes i hele 2006.

Andet

BAT-Kartellet

- Årlige miljøkonferencer for fagforeninger, der er engagerede i byggepladsernes arbejdsmiljø.
- Informationskampagne og materiale om lovændring om ansvar og bøder og om BAT-Kartellets egne 45 foreslåede aktiviteter til handleplanen (planlagt).

Bilag 3

Bidragydere

Asfaltindustrien

Administrerende
direktør Ib Frandsen
Miljøchef Helle Fabiansen

BAR Bygge & Anlæg

Formand Carsten Bekker
Næstformand Jørgen Mulbjerg
Sekretariatschef Jacob Munk

BAT-Kartellet

Sekretariatsleder Gunde Odgaard
Arbejdsmiljø-
konsulent Lars Vedsmann
Arbejdsmiljø-
konsulent Ulrik Spannow

Blik- og Rørarbejderforbundet

Forbundsformand Kurt H. Jakobsen
Næstformand Max Meyer

Bygherreforeningen

Sekretariatsleder Henrik L. Bang
Formand for Byg-
herreforeningens
Arbejdsmarkeds-
udvalg Svend-Erik Due

Dansk Byggeri

Miljøchef Carsten Bekker
Direktør Børge Elgaard

Danske Arkitektvirksomheder

Konsulent Peter Sass

Dansk El-Forbund

Formand Jens-Olav Pedersen
Arbejdsmiljøsekretær Allan Schneidermann

Danske Malermestre

Direktør Ole Draborg
Formand Glenn Larsen
Afdelingschef Mogens Berg

Dansk Formands Forening

Forretningsfører Kim Bøje Madsen

Dansk Industri

Chefkonsulent Jens Nørsgaard
Konsulent Thomas Drustrup

Dansk Metal

Sekretær Kjeld Husted
Konsulent Jan Toft Rasmussen

DS Håndværk & Industri

Direktør Lars Bode

Fagligt Fælles Forbund (3F)

Forhandlingssekretær Frank Thaulow
Miljøkonsulent Peter Kirkegaard

Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark (TIB)

Faglig sekretær Jørgen Mulbjerg

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI)

Kommunikationschef Inge Ebbensgaard
Analysechef Henrik Garver

Glemsterlauget i Danmark

Direktør Hans-Georg Nielsen
Teknisk konsulent Lise Lotte Iversen

Lederne

Kontorchef Lars Andersen

Malerforbundet

Forbundsformand Jørn Erik Nielsen
Forbundssekretær Mogens Pedersen

Slots- og Ejendomsstyrelsen

Projektdirektør Jan Q. Rasmussen
Byggekoordinator Trine Baadsgaard
Qvesel

TEKNIQ

Administrerende
direktør Niels Jørgen Hansen
Overenskomstchef Birger Hermansson

Arbejdstilsynet

Direktør Jens Jensen
Vicedirektør Lis Gamborg
Kontorchef Peter Herskind
Teknisk konsulent Jørgen F. Andersen
Specialkonsulent Kirsten Jørgensen
Specialkonsulent Tenna A. Andersen
Fuldmægtig Nis J. Frangø

Udarbejdet af

Arbejdstilsynet

i samarbejde med byggeriets parter

Telefon 70 12 12 88
www.at.dk

København, maj 2006

